

Marko Kovačević

PAKAO

Svemu je kriva ova nepodnošljiva vrućina. Svakog leta ista, tiha patnja.

Noć. U dvadesetospratnoj zgradi, nalik na sve ostale bezbrojne zgrade u labyrinту vremena betona i asfalta, u jednom od pedesetak istih stanova, iza zatvorenih vrata kroz koja izlazi uvek zaštićena nasmejanom maskom, gori joj mozak. Trideset i četiri stepena pokazuje termometar u obliku vikinške lađe. Sivoljubičasta svetlost televizora, već godinama, svake noći, do jutra, obasjava iste zidove njene sobe. Velika slika na zidu sa skupim ramom, ormar modernih linija, udoban krevet sa velikim i malim jastukom, vezena zavesa, sakupljeni suveniri sa davnih i dalekih putovanja po kojim je popadala sivkasta i nežna prašina. Na masivnoj polici stoje dva rama sa fotografijama – jedan veći, bogatiji, okrenut naopako da se zagrljeni i ushićeni mladenci ne vide, a u drugom, manjem, mutna slika devojčice sa pionirskom maramom i plavom kapom na kojoj sija crvena petokraka.

Najteže je u beskrajnim avgustovskim noćima, kada se čini da se ceo grad upalio.

Leži na krevetu otkrivena, raširenih nogu, sa jednom rukom pod glavom, a drugom ispruženom tako da visi do poda. Dodiruje vrhovima prstiju praznu flašu iz koje se širi smrad vrućeg piva, i nervozno je kotrlja po podu. Pored jastuka je daljinski upravljač za televizor. Noću je najvažnije znati gde se on nalazi.

Vazduh je gust i težak, iritira njegova sveopkoljavajuća toploća. Čuje se samo mljackanje otvorenih i žednih usta u koje upada prašina što nečujno leti po sobi. Televizor je upaljen samo da bi davao neku svetlost i iluziju prisustva nečega drugačijeg od njenih sumornih misli. Scene i slike iz tog aparata lepe joj misli i odnose ih što dalje od srca, jer tu ne mogu da izdrže. Beskrajna reka novih i novih besmislenih dešavanja ispunjava prazne, neizdržive sate. Čini joj se da se neki crni katran ili smola razvlači iz dubine srca i lepi plućna krila da se više ne razdvajaju i ne udišu, ali ipak je još svesna... svega. Biti svestan postalo je za nju pravo mučenje.

Utišala je televizor do kraja u nadi da će možda i zaspasti. Oseća već godinama, nagonjan očaj zbog te neizdržive nesanice. On neprimetno prelazi u histeriju i lice se grči u grimasu za plakanje, ali umesto suza oseća samo bol između obrva. Iz spuštenih i teških kapaka izbjiga vrelina. Spavaćica je na leđima lepljiva od znoja.

Želi samo da što pre svane, da može sve da zaboravi radeći.

Noć se tegli kao crno, toplo testo.

Oseća da misli koje joj prolaze kroz umrtvljenu, ali ipak budnu svest, nisu njene, već da nasumice i bez reda uleću u glavu, kao vrele kaplje rastopljenog gvožđa, zasijaju i ugase se, ostavljajući bolan trag.

Želi da nakratko ugasi svoj razum, da ne bude svesna ovih predugih sati tihe patnje i šalje misli daleko u neku lepu prošlost, ali se one uporno vraćaju i neprestano razgraću uspavljujući izmaglicu sa pogleda, ostavljajući je budnom i očajnom. Sažaljenje koje oseća

prema sebi zbog ovakvog stanja izaziva u njoj histerično grcanje, tako da se besno prevrće po krevetu gurajući glavu pod jastuk i pokušavajući da izazove omamljujući bol pritiskanjem zatvorenih očiju, koji bi je možda i uspeo uspavati. Ma, samo za sekund se odvojiti od same sebe, samo na sekund da se odmori.

Ustajali vazduh prašnjave sobe, pomešan sa mirisom znoja, steže svoju nežnu šaku oko njenog vrata. Ona počinje da se namerno trudi da diše duboko i jednolično. Dubok udah i spor, melanholičan izdah. U dah, izdah. Brojala je tako do sto pedest, udah – izdah. Još jedan bezuspešan pokušaj samouspavljanja.

Razmišlja da ustane i ode do frižidera. Na ekranu traži sat u uglu. Ne, još je rano. „Izdrži još malo i probaj da zaspis.“ Ipak, misao da ustane, ulivala je neku nadu i činila se kao rešenje, izlaz. Danas je baš vruće, mnogo gore nego juče. „Moram, ipak moram. Ne mogu da čekam. Trebalo je juče da kupim tablete. Lakše je kad se one malo zaliju.“

Prvim korakom se blago zateturala, ali se zadržala na nogama. Iz otvorenih vrata frižidera sinula je žuta svetlost od koje su zbolele oči naviknute na mrak. Lice je, i pored tog bola, dobilo olakšavajući osmeh. Uzima flašu sa rakijom i žudno piće nekoliko velikih gutljaja. „Evo ti sad... na!“, govorila je iskeženo samoj sebi dok je vrelina pržila grlo. Radost zbog fizičkog bola koji za trenutak skreće pažnju na sebe i donosi malo odmora umornim nervima. Ubrzo je i u glavi osetila blagi umor i opijenost. Zna da ne sme sve da popije, već samo toliko da može da zaspis. Rakija je skupa. Posebno je njoj učenoj ženi neprijatno da je kupuje u komšijskoj prodavnici, a teško da nosi iz daleka. Rukama se pridržavala za kuhinski sto dok se vraćala u sobu. Uplašila je nenadana pomisao da možda nije dovoljno popila i da ipak neće uspeti da zaspis. Stajala je u mestu dvoumeći se kao da donosi najvažniju odluku u životu. „Ma, još samo dva gutljaja. Ostaće dovoljno i za pred jutro.“ Okrenula se opet prema frižideru i zastala.

Osetila je opet ono mučno prisustvo.

Ukočila se.

Da, tu je negde, možda iza zavese. Možda pored lustera. Gledala je u tom pravcu oštroti i stajala kao mačka spremna da skoči. Razbudila se.

Ništa se nije čulo ni pomeralo, ali je osećala da je on tu. Tu je sigurno. Nikad se nije prevarila. Izazivačkim pogledom nestrpljivog mazohiste kružila je po zavesi. Ništa se nije dešavalо.

„Dobro... idemo dalje...“, pomislila je, ne znajući da li je odlaganje napada olakšanje ili će čekanje biti teže. Popila je još dobra četiri gutljaja i otišla da legne.

Osvrtala se iza leđa po praznoj sobi. „Tu je sigurno“, mislila je.

Dva oka nećujo su se pojavila iz tame.

Vrisnula je.

– Nisam! – ciknula je odmah kao opečena – Nisam ja – izgleda navikla da to govori.

Hladan i surov pogled kružio je nemo i tromo po vreloj sobi, sve vreme upirući u nju neopipljive igle koje su je probadale. Skupila se na krevetu, zagrlila kolena i pokrila se čaršavom, iako je bilo prevruće. Tražila je bilo šta da je zaštiti. Čekala je bespomoćno. Čekala je napad.

Ipak, otišao je. Jednostavno iščezao.

Disala je opuštenije, ali još uvek u brizi, da li je ovo sve za večeras ili je čeka još. Legla je umorno. Osećala se bedno i nezaštićeno. Sama mršava ženica u mraku.

Scene na televizoru su postajale sve mutnije i dalje. Činilo se da će uskoro zaspati. Sutra ima dosta posla. Ipak bi trebalo malo da se odmori. Posao direktorice je nekad prilično naporan i zahtevan, a ljudi su tako teški i samo na sebe misle.

Žmurila je sa glavom na jastuku, sklupčana kao fetus, sa rukom među savijenim kolenima, okrenuta prema zidu. Odjednom žmarci počeše da joj prolaze kroz leđa i ona zadrhta, kao da joj je hladno. „Opet je došao.“ Lice se zgrčilo u plač. Okrenula se prema sredini sobe.

Pogled ju je bez reči probadao.

– Nisam ja... znaš da nisam ja... zašto me mučiš? – govorila je tužno i detinjasto. Iz sredine sobe širila se hladnoća koja ipak nije odmarala vrućinom izmoreno telo, već je izazivala drhtavicu i neki čudan bol.

– Šta hoćeš od mene? Beži, nestani... neeeestaniii! – vikala je besno i histerično prema uljezu.

Muk umesto odgovora. Ali prisustvo je neizdrživo.

Ona potom dohvati praznu flašu i baci je prema tim očima, ali ona prolete kroz vazduh i tupo zveknu o ormar, pade na tepih, zakotrlja se i zaustavi.

Opet muk.

Zagnjurila je glavu u krilo i zajecala. Kroz lepljiva usta izlazili su zadah rakije i tužni ječaji, mešali se i preplitali, grejali joj kolena i vraćali se u lice.

Vreme je prolazilo. Svetla od auta sa bulevara katkad bi promakli po zidovima sobe. Reprizirani film se završio i sada puštaju beskonačne reklame. Nasmejane lepotice zanosno mašu kosama, stasiti momci širokih ramena oduševljeno tipkaju po novom telefonu, bakice mirišu opran veš, deca trče po livadi i radosno primaju žvake veštačkog ukusa lubenice iz ruku brižne majke... svi su nasmejani, svi su živi, svi verovatno noću spavaju... a ona drhti i čeka.

– Sama si? – Tiho i sigurno je progovorio ledenim glasom od koga se ježila.

– Šta hoćeš od mene?

– Isto što i svaku noć.

– Ostavi me, molim te, ostavi me.

– Ipak si sama?

– Pa šta? Samo me pusti da spavam.

– Ne mogu – govorio je tiho i razgovetno – I neću.

– Nisam ja. Ostavi me.

– Male sićušne nogice sa minijaturnim noktićima...

– Nisam ja, nisam ja, nisam ja...

– Plave okice.

– Kakve to ima veze sa mnjom?

– Ima, kako da nema. Bićeš budna neprekidno... godinama, dok se ne setiš i ne kažeš mi ko je. Ili možda najbolje da priznaš.

– O čemu ti buncaš? Nemam ja pred tobom šta da priznajem – odgovarala je brzo, kao da je dijalog već odavno naučila napamet. Razgovor je delovao neprirodan i usiljen, poput glume male dece koja učestvuju u, za njih, nerazumljivoj i preozbiljnoj predstavi.

- Praviš se da ne znaš. A zašto si sama?
- Znaš zašto sam sama. Otišao je... još pre pet godina.
- I nikog drugog nemaš?
- Pa zbog toga je i otišao – rekla je sa malo sete u glasu.
- A zašto nikog drugog nemaš?
- Iđi! Nestani, mučitelju bezdušni! – viknula je.
- Ko je bezdušan, ja ili ti?

Škrugutala je zubima bespomoćno, u mešavini mržnje i očajanja, ali glas nije prestajao da je muči.

- Lepo je biti sam, bez ikoga.
- Iđi!
- Dooobro – otegao je tromo – ali ču morati opet da dođem... taman tu negde pred san. Da ti pričam o plavim pletenicama – nasmejao se zlurado.

- Ostavi me više!

Ustala je i otišla da iskapi flašu. Potom je nagnula glavu pod česmu i dugo pila vodu. Umila je umorne oči. Vratila se u krevet i trudila da gleda televizor. U glavi joj se mutilo. Srce je još igralo.

- Sama si? – opet isti glas, samo sa drugog kraja sobe.
- Ne, nisam sama – viknu oštros. – Ti mi praviš društvo svaku noć.
- Ne bojiš se?
- Tebe?
- Ne, sebe?

Zapušila je uši rukama i okrenula se na drugu stranu. Znala je da je još uvek tu. „Ne bojim se nikog. Samo mi treba malo da se naspavam. Ne može mi on ništa. Ništa mi ne može. Ja sam Milena Mitrović, diplomirani ekonomista, direktor dobre firme. Ne može mi ništa gmizavac“, umirivala se. Osećala je prodoran pogled na svojim leđima. Kao da je do-lazio odozgo, iznad nje. Naglo se okrenula.

- Šta hoćeš od mene svako veče?
- Znaš dobro. Samo odgovor. Lakše je i tebi ako priznaš.
- Odgovor je NISAM JA!
- Ko je?
- Doktor.
- Ko mu je platio?
- Mire... Ovaj, Mire i ja zajedno.
- Zašto?
- Zato što je tako moralio. Bilo je prerano. Bili smo... samo mladi i željni.
- Zašto si sama?
- Nestani, molim te.

Opet reklame. Nebo na prozoru je dobijalo sivkastu nijansu. Hvatao ju je očaj. Već svi-će, a nije ni sekund spavala. Sa koliko šminke će morati da to prikrije.

Kroz ljubičastu svetlost razabire scenu kako devojčica razdragano meša supu, a mama zadovoljno pokazuje instant kesicu i kezi se.

- Sa kime ti deliš ručak?

- Ućuti više.
 - Prve stidljive roza nijanse su se iskrale sa istoka.
 - Znaš li da je završila u kanalizaciji?
 - Nije.
 - Nasmejavao se nadmoćno njenom uporno odbijanju.
 - To ti samo misliš da nije, ali ja znam. Sve sam video. Bio sam tamo.
 - Ti si bio tamo, slinavče jedan?
 - Raskomadana.
 - Umukni.
 - Ne mogu.
 - Ko si ti, što me mučiš?
 - Bila bi devojčica, da si joj dala...
 - Šta hoćeš ti od mene.
 - Ručice koje bi mesile kiflice sa tobom i posle ostavljale brašnjave tragove po celom stanu...
 - Ućuti!
 - ...otkinute su i bačene u kanalizaciju.
- Više nije mogla da izdrži. U bujici, plač je navirao i trzao celo njeni telo. Samo je, kao neku beskonačnu mantru, govorila „Nisam ja, nisam ja...“
- Zašto si sama?
- Plakala je dugo i osetila olakšanje, ako ne u duši, ono bar u zapaljenim očima koje su suze malo rashladile. Na vedrom nebu pojavilo se malo narandžaste boje obećavajući još jedan vreo dan.
- Crva se tromo okrenuo i pošao dalje od nje. Hladan i prodoran pogled nestao je iza zelenih glava. Puzao je tiho i veoma polako. Pokretima je odavao beskrajnu sigurnost i staloznost. Upornost je bila njegova najvažnija karakteristika. On ne odustaje, uvek radi i uvek ponovo dolazi.
- I ne umire nikad!